

provésti jen ve formě pololetní výpovědi. Ale závěr tento nemá ve skutkovém zjištění opory, a něco podobného nebylo ve sporu namítáno, proč nelze se touto otázkou obírat. Jak řečeno, zadržovací právo nemá sloužiti k chikanám. Tomu mohla dovolatelka čeliti tím, že by byla prosbu žalobní uzpůsobila vůči této své vzájemné povinnosti anebo poskytla jistotu podle §u 471 druhý odstavec obč. zák. Nestačí pouhá ochota k tomuto vzájemnému plnění, nedojde-li výrazu ve výroku rozsudkovém. Ježto pak žalobkyně až do konce sporu setrvala na tom, aby žalovaní bez výhrady odsouzeni byli k vydání pole, a ježto žalobkyně práva tohoto rozsahu nemá, nezbylo než žalobu zamítnouti, ovšem s tím samozřejmým omezením, že se tak děje jen pro tentokráte.

Čís. 5537.

Zákonem ze dne 19. prosince 1918, čís. 91 sb. z. a n. o osmihodinné době pracovní není zabráněno, by odměna za práci přes čas nebyla paušalisována. Lhostejno, že nebylo stanoveno trvání práce přes čas.

(Rozh. ze dne 10. prosince 1925, Rv II 657/25.)

Žalobce byl podomkem u žalované společnosti s r. o. Jeho týdenní mzda 120 Kč byla zvýšena s jeho souhlasem vzhledem na práci přes čas na týdenních 150 Kč, později na 140 Kč. Žaloba o úplatu za práci přes osmihodinnou pracovní dobu byla zamítnuta oběma nižšími soudy v podstatě proto, že práce přes čas byla již odměněna smluvenou vyšší týdenní mzdou.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Prováděje dovolací důvod čís. 4 §u 503 c. ř. s., míní dovolatel, že neúplnost řízení způsobila mylný právní názor obou nižších stolic o tom, zda žalovanou tvrzená úmluva jest platnou. Že namítal proti této úmluvě, že jest neplatna jednak pro neurčitost, jednak pro nedovolenost, jednak pro protizákonnost a že se přičí dobrým mravům. Míní, že, když nebylo v této smlouvě vytčeno, jak dlouho bude žalobce pracovati přes čas, je předmět smlouvy neurčitý, a tato neurčitost že ji činí neplatnou. Že jinak by bylo, kdyby byla uzavřena po vykonané práci, kdy už by mu bylo jasno, kolik práce koná přes čas, že však bylo zjištěno, že se hlásil o odměnu za práci přes čas. Dále míní, že ustanovení §u 12 zákona ze dne 19. prosince 1918 čís. 91 sb. z. a n. jsou velíci předpisy, že úmluvou stran nemůže býti prodloužena osmihodinná doba pracovní, leda s povolením příslušných úřadů, jak to také vyplývá z výnosu ministerstva sociální péče ze dne 21. března 1919, čís. 4751/III-19. Že se úmluva ta přičí dobrým mravům, protože znamená útisk hospodářsky slabšího zaměstnance, že nepatrné zvýšení mzdy o 20 Kč týdně jest obcházením zákona, že je využitím žalobcovy hospodářské tísně, kterou byl donucen, by za práci přes čas přijímal nepřiměřeně nízkou odměnu.

Dále míní, že dlužno jednoduchým výpočtem dospěti k tomu, že za n celých 7 měsíců jeho služeb u žalované strany pracoval 519 hodin přes čas, nebo 66 pracovních dnů osmihodinových, že tím byl jeho pracovní měsíc prodloužen o 10 pracovních dnů, a že za tento pracovní prodloužený měsíc dostal, pracuje přes čas, o 120 Kč méně, než kdyby práce přes čas byla odměňována jako průměrná práce. Dovolací soud neshledal, že se sporné věci dostalo v odvolacím rozsudku právního posouzení nesprávného. Především dlužno si povšimnouti zjištění, že dovolatelova práce, o kterou běží ve sporu, záležela v tom, že jezdíval s autem se šoferem v týdnu třikrát až čtyřikrát mimo město, že býval na těchto cestách přes poledne i přes noc, že tělesnou prací jeho bylo jenom nakládání a skládání zboží, že za jízdy seděl klidně a bez jakékoliv námahy vedle šoféra, že dostával příplatek za poledne a nocležné, pokaždé 5 Kč, jakož i že si vydělával na zpropitném mnohem více, než dělníci zaměstnaní ve skladišti, s cizími lidmi se nestýkající. Z tohoto zjištění vyplývá, že dovolatelova práce byla zvláštní povahy, že se její doba dala těžko změřiti, že to byla doba n snadno kontrolovatelná. Je tedy pochopitelno, že strany, jak bylo dále zjištěno, umluvily paušaliso- vání oněch prací přes čas. Nelze uznati, že by paušaliso vání odměny za práci přes čas bylo nedovoleným, nebo protizákonným, nebo, že by se přičilo dobrým mravům. Zákon ze dne 19. prosince 1918, čís. 91 sb. z. a n. v Šu 6 pouze nařizuje, by práce přes čas byla placena zvláště, nezakazuje však, by odměna nebyla paušaliso vána. Když si strany umlu- vily výši odměny za práci přes čas, platí podle Šu 1152 obč. zák. tato umluvená odměna a není potřebí obíratí se otázkou, zda jest odměna ta přiměřenou či nikoli. Nemůže také býti řeči o nějakém útisku hospo- dářském, když šlo o dobrovolnou úmluvu. Proto nemůže žalobce nyní vytýkati, že šlo jenom o nepatrné zvýšení mzdy a že byl k uzavření této, nyní za nemravnou jím považované smlouvy donucen pouze manžel- činou chorobou a stísněnými poměry na trhu práce. Nelze také uznati, že by úmluva byla neplatnou pro udánlivou neurčitost z toho důvodu, že nebylo ve smlouvě vytčeno, jak dlouho bude dovolatel pracovati přes čas. Právem poukazuje prvý soud po této stránce k tomu, že se dovo- latel před vstupem do služeb u žalované mohl snadno, zejména dotazem u svých předchůdců přesvědčiti, jaké jsou pracovní hodiny u žalované. Dovolací soud míní, že to bylo tím spíše jeho povinností, když si ujed- nal, že veškerá práce přes čas bude odměňována paušálně. Okolnost, že se dovolatel později hlásil o odměnu za práci přes čas, je bez práv- ního významu, když bylo zjištěno, že odměňování práce přes čas bylo smluveno paušálně. Dovolací soud také neshledal, že by se úmluva, o kterou běží, i nějak jinak přičila dobrým mravům, poněvadž pro tento právní závěr není opory ani v odvolacích zjištěních, ba ani ne v dovo- latelových tvrzeních. Dal-li dovolatel přednost snad hůře odměňované práci, protože byla pohodlnější a do jisté míry příjemnější, nežli jiná práce namáhavá, sice osmihodinová, ale nepřetržitá a vyčerpávající, před prací méně pohodlnou, nelze mluvití o nedovoleném a nemravném nátlaku se strany žalované zaměstnavatelky, neboť se vůči takovému nátlaku mohl snadno a vydatně ubrániti tím, kdyby byl smlouvy se ža- lovanou neuzavřel.